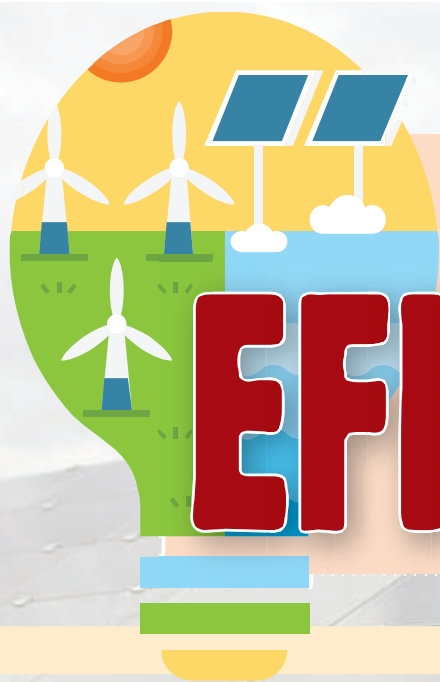

Energetska EFIKASNOST

Danas

Specijalni dodatak lista **Danas** | petak, 9. februar 2018.

Stevica Dedanski, profesor Fakulteta
za poslovne studije u Beogradu

Koje su najpraktičnije alternative
korišćenju centralnog grejanja

**Unapređenje
efikasnosti
uštedelo bi 40
odsto energije**

**Pelet isplativ,
toplotne pumpe
za dublji džep**

Krediti međunarodnih finansijskih
institucija za manju potrošnju energije

**Kreditiranje
energetske
efikasnosti
nikad jeftinije**

Deo
ProCredit grupe

ProCredit Bank

Više od **150** miliona evra do sada je plasirano kroz kredite za energetske efikasnost i obnovljive izvore energije malim i srednjim preduzećima, poljoprivrednicima u Srbiji

Od **2007.** godine nudimo **zeleno** kredite za unapređenje energetske efikasnosti.

Prva banka koja koristi

električne automobile

u svojoj floti.

Jedina banka u Srbiji koja je dobila sertifikat **ISO 14001**

za implementaciju zaštite

životne sredine

ISPLATI SE!

Energija na pametan način

www.procreditbank.rs

za pozive iz fiksne mreže
(po ceni lokalnog poziva)
0 700 700 000za pozive sa mobilnih telefona
(po ceni operatera za kojih su usmereni)
011 20 57 000

Stevica Dedanski, profesor Fakulteta za poslovne studije u Beogradu

Unapređenje efikasnosti uštedelo bi 40 odsto energije

RAZGOVOR

Ako se kao merilo energetske efikasnosti uzme energetska intenzitet koji predstavlja odnos utrošene energije i bruto domaćeg proizvoda neke zemlje, tada možemo reći da je energetska intenzitet u Srbiji dva do tri puta veći nego u susednim zemljama, članicama Evropske unije i četiri do pet puta veći nego u „starim“ članicama EU. Ovaj indikator možda nije najpreciznije merilo energetske efikasnosti, ali on ipak ukazuje na značajan potencijal za unapređenje energetske efikasnosti s obzirom da se za proizvodnju jedinice bruto domaćeg proizvoda u Srbiji potroši četiri do pet puta više energije nego u zemljama EU. Na primer, samo energetska intenzitet u industriji Srbije je veći za oko 20 odsto od proseka Evropske unije - kaže u razgovoru za Danas Stevica Dedanski, profesor Fakulteta za poslovne studije u Beogradu.

■ **Da li je energetska efikasnost u Srbiji veća ili manja nego u zemljama u okruženju?**

- Ako uporedimo energetska intenzitet sa zemljama u okruženju, on je za oko 10 odsto veći nego u Bugarskoj, oko 20 odsto manji nego u Bosni i Hercegovini i oko 40 odsto veći nego u Hrvatskoj.

■ **Šta bi trebalo učiniti da Srbija dostigne ili se bar približi štednji energije koju ostvaruju razvijene zemlje u svetu?**

- Srbija je već dosta učinila u uspostavljanju pravnih okvira za sprovođenje intenzivnije politike energetske efikasnosti. Posle godina, ispostavilo se, praznih priča i lažnih obećanja, Zakon o efikasnom korišćenju energije je donet 2013. godine, a u međuvremenu je doneta i odgovarajuća podzakonska regulativa na osnovu čega je 2014. počeo da radi Budžetski fond za unapređenje energetske efikasnosti, a u toku je uspostavljanje sistema energetskog menadžmenta u javnom sektoru i kod velikih

potrošača energije. Tako je stvoren i uslov za sprovođenje specifične vrste javno-privatnog partnerstva gde privatni partner (ESKO) snosi troškove investicija koje se isplaćuju iz ušteda energije koje ESKO garantuje kao i obaveza kupovine energetski efikasnih proizvoda od strane javnog sektora. Pored toga, zakonom su uvedene i razne druge obaveze, kao što je na primer obeležavanje klase energetske efikasnosti uređaja koji se nalaze na tržištu, minimalni zahtevi za postrojenja za proizvodnju, prenos i distribuciju energije, a u najskorije vreme će preko propisa o eko dizajnu biti uvedeno i ograničavanje plasmana na tržište energetski neefikasnih uređaja.

Godišnje se plaća 270 miliona evra za energiju u javnim zgradama

U cilju unapređenja energetske efikasnosti i ispunjenja međunarodno preuzetih obaveza Vlada Srbije postavila je 2010. godine cilj uštede finalne energije od devet odsto do 2018. godine. Radi dostizanja ovog cilja, predlog Ministarstva rudarstva i energetike Vlada Srbije je usvojila tri akciona plana za unapređenje energetske efikasnosti, APEE. Zaključno sa 2015. godinom, po osnovu realizacije APEE, ostvarene su uštede na nivou od 93 odsto cilja za period od 2010. do 2015, odnosno oko 50 odsto ušteda koje treba ostvariti zaključno sa 2018. godinom, uz smanje-

nje emisija od oko 2,1 milion tona CO₂.

■ **Šta država može da učini sa svoje strane da bi se povećala energetska efikasnost?**

- Država pre svega treba da radi na uspostavljanju regulatornog i institucionalnog okvira, ali i na obezbeđenju podsticaja za sprovođenje unapređenja energetske efikasnosti. Ne treba zaboraviti ni značaj podizanja svesti i edukacije koji su u ovoj oblasti veoma važni, i da bi to postigla, između ostalog država mora da da primer dobre prakse i u tom smislu uvedena i obaveza javnog sektora da sprovodi sistem energetskog menadžmenta koja podrazumeva da javni sektor mora da vodi računa o svojoj potrošnji energije, da planira mere za njeno smanjenje kroz imenovanje energetskih menadžera i donošenje programa i planova za ostvarivanje obavezujuće uštede energije od jedan odsto potrošnje primarne energije u prethodnoj godini. Tako se na primer sprovode njem projekata unapređenja energetske efikasnosti u objektima javnog sektora na svakih 50 dinara investicije ostvaruje ušteda energije od jedan kilovat-sat. Procenjuje se da bi za rehabilitaciju celog fonda javnih zgrada bilo potrebno oko 1,2 milijardi evra, čime bi se ostvarila godišnja ušteda od oko 125 miliona evra godišnje. Procena je da se troškovi energije u tim objektima kreću oko 270 miliona evra godišnje. Veliki izazov u ovom trenutku predstavlja pronalaženje načina i uspostavljanje održivog dugotrajnog mehanizma finansiranja projekata i mera energetske efikasnosti. Posebno je bitno da se podsticaji obezbede za rehabilitaciju postojećeg stambenog fonda jer rok otplate ovakvih projekata u Srbiji može biti i preko 10 godina. Ministarstvo je u cilju obezbeđenja finansijskih sredstava za investicije u energetsku efikasnost po-

red ostalog predložilo u Zakonu o naknadama uvođenje naknade za energetska efikasnost, čime bi se na godišnjem nivou mogla obezbediti sredstva u visini od oko devet miliona evra koja bi bila uložena u unapređenje energetske efikasnosti u svim sektorima potrošnje energije.

■ **Koji je značaj energetske efikasnosti za potrošače, a koji za elektroenergetski sistem Srbije?**

- Unapređenje energetske efikasnosti ima višestruke koristi i zbog toga joj se u EU pa i u celom svetu daje sve veći značaj. Unapređenjem energetske efikasnosti u isto vreme smanjuje se uvozna zavisnost i povećava sigurnost snabdevanja energijom uz smanjenje negativnog uticaja sektora energetike na životnu sredinu. Finansijski efekti su značajni, a efekti će biti još daleko veći kad na proizvodnju energije iz fosilnih goriva budemo morali da plaćamo dodatne troškove u cilju borbe protiv klimatskih promena, što nas neminovno čeka ulaskom u EU. Povećanjem energetske efikasnosti u sektorima potrošnje, pored navedenih efekata, može značajno doprineti boljem standardu života građana kako kroz bolje uslove

Uvođenjem naknade za energetska efikasnost godišnje bi se prikupilo oko devet miliona evra za unapređenje energetske efikasnosti

■ **Koliko bi štednja struje, odnosno veći stepen energetske efikasnosti pogodovao radu Elektroprivrede Srbije?**

- Jedna od glavnih prepreka za postizanje optimalnog nivoa energetske efikasnosti u Elektroprivredi Srbije je starost elektrana. Zbog starih tehničko-tehnoloških rešenja, faktor prosečne efikasnosti termoelektrana je 3,5 do četiri odsto niži od projektovanog a gubici u distributivnom sistemu su takođe veoma značajni. Postojeći termobloкови koje će zameniti novi termoblok imaju stepen korisnosti 35 odsto dok će novi termoblok u Termoelektrani Kostolac B3 imati stepen korisnosti 38 odsto. Dakle, na svaki kilovat-sat proizvedene energije iz novog termobloka uštedeće se oko 225 vati primarne energije. To znači da godišnjoj proizvodnji od 2.200 gigavat-sati odgovara godišnja ušteda primarne energije od 495 gigavat-sati, što čini oko 0,4 odsto primarne proizvodnje energije u 2015. godini. Smanjenjem gubitaka u distributivnoj mreži sa 15,1 odsto koliko su iznosili u 2012. godini na 14,9 odsto u 2013, ostvarena je ušteda energije u apsolutnom iznosu od 100 gigavat-sati. Takva pozitivna promena se nastavlja svake godine od kada se o energetskoj efikasnosti ozbiljno brine.

■ **Ukoliko građani štednjom mogu da unaprede energetska efikasnost i koliko je na tom planu bitna edukacija potrošača? Da li postoje i da li se sprovode u Srbiji projekti edukacije potrošača kada je reč o energetskoj efikasnosti?**

- Edukacija potrošača je veoma bitna jer su potencijali za uštedu energije u domaćinstvima najveći, u poređenju sa ostalim sektorima potrošnje, i u tom smislu je i uvedeno obavezno vidno obeležavanje energetske efikasnosti proizvoda koji utiču na potrošnju energije i koji se nalaze u prodavnicama. Ministarstvo rudarstva i energetike u ovom trenutku nema kapacitet da sprovodi ovakve aktivnosti ali je u planu da se kroz projekte koji se finansiraju iz donacija, na primer IPA, pripremi strategija podizanja svesti u oblasti energetske efikasnosti a potom na osnovu strategije sprovede odgovarajuće aktivnosti. U proces podizanja svesti moraju se uključiti i nevladine organizacije i sredstva informisanja.

Za rehabilitaciju svih javnih zgrada treba oko 1,2 milijarde evra, ali bi se uštedelo 125 miliona evra godišnje: Stevica Dedanski

ska efikasnost kako postrojenja EPS-a tako i uopšte?

- Srbija i Francuska u oblasti energetike već imaju visoko razvijene odnose praćene velikim učešćem francuskih kompanija u značajnim projektima u Srbiji. U cilju nastavka uspešne saradnje potpisana je 18. januara i izjava o name-rama između Ministarstva rudarstva i energetike Srbije i Ministarstva za ekologiju i solidarnu tranziciju Francuske. Poseban fokus ove saradnje biće stavljen na razvoj infrastrukturnih projekata vezanih za modernizaciju distributivne elektroenergetske mreže kako bi smanjili gubitke u toj mreži i poboljšali njenu pouzdanost kroz primenu naprednog upravljanja i optimizacije mreže. Operativni distributivnog sistema je investicioni aktivnostima u prethodnom periodu značajno doprineo na smanjenju gubitaka energije u mreži. Međutim, te aktivnosti se u narednom periodu moraju nastaviti i dalje intenzivirati, pošto gubitak treba što pre svesti na tehnički prihvatljiv nivo. S obzirom na sve bolje odnose Srbije i Francuske i odnosa predsednika Makrona i Vučića koji će rezultirati posetom predsednika Francuske Srbiji mislim da se otvaraju nove šanse za produbljivanje saradnje sa Francuskom na svim nivoima. Rezultati Srbije u ekonomskim i fiskalnim reformama doprinele su stabilnosti i mogu reći poželjnosti Srbije za investiranje u nju. Posle godina lažnih obećanja i nada danas se Srbiji zaista nižu prilike.

■ **Da li su za unapređenje energetske efikasnosti u Srbiji potrebna velika novčana sredstva ili ne?**

- Kako je Srbija preuzela obaveze prema Energetskoj zajednici da uskladijuje pravne i finansijske okvire sa zemljama članicama EU, time su novčana

■ Posebno je bitno da se obezbede podsticaji za rehabilitaciju stambenih objekata jer je rok otplate ovakvih projekata i preko 10 godina

ZANIMLJIVOSTI

Raste svest o štednji energije

■ Štedljive sijalice u domaćinstvu koriste nešto više od polovine građana Srbije, a u proteklih nekoliko godina 38 odsto građana Srbije ugradilo je novu stolarnju i toplotnu izolaciju.

Koja sijalica

■ Štedljive led sijalice traju i do šest puta duže i mogu da se recikliraju

Pet puta veće

trošadžije od EU

■ Oko 2,5 miliona domaćinstava u Srbiji potroši gotovo pet puta više struje od evropskog proseka, a samo manjim menjanjem navika u načinu korišćenja električne energije može se smanjiti potrošnja i za 20 odsto.

Isključen TV troši struju

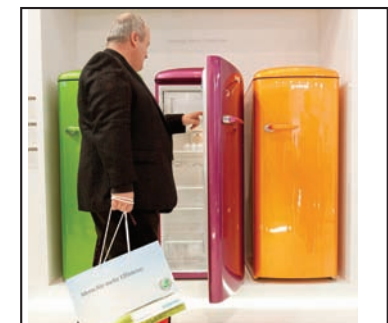
■ Televizor, iako je isključen troši 24 odsto energije, te ga je potrebno isključiti iz struje nakon izlaska iz stana.

Mali trud, veliki učinak

■ Izborom energetski efikasnih sijalica, kuvanjem sa poklopcem, isključivanjem uređaja kada nisu potrebni, primenom odgovarajuće termoizolacije, kao i malim promenama u ponašanju kada se rukuje ostalim aparatima u domaćinstvu, moguće je postići velike rezultate u uštedi.

Beograđani nemaju izolaciju

■ Oko 62 odsto građana u Srbiji nema ugrađenu izolaciju i to najviše u regionu Beograda.

Led neprijatelj frižidera

■ Samo jedan centimetar leda u frižideru povećava potrošnju tog aparata za deset odsto, te je neophodno redovno „topiti“ frižidere.

Izvor: Istraživanje Elektroprivrede Srbije i agencije Ninamedia

Danas

ENERGETSKA EFIKASNOST, specijalni dodatak dnevnog lista Danas. Za izdavača Dan Graf d.o.o.: Dušan Mitrović
Urednik: Aleksandar Milošević
Grafčko oblikovanje: Branislav Bešević

Koje su najpraktičnije alternative korišćenju centralnog grejanja

Pelet isplativ, toplotne pumpe za dublji džep

Potrošači koji u svojim domovima nemaju centralno grejanje imaju mogućnost da za zagrevanje svojih stanova ili kuća koriste takozvane obnovljive izvore energije, kao i gas, drva, ugalj itd. Stručna javnost ne spori kvalitet koje nudi tehnologija poput toplotnih pumpi i podnog grejanja, ali naglašava da je to ipak dostupnije građanima sa „dubljim džepom“ pa tako onima koji su skromnijih platežnih mogućnosti preporučuju pelet kao znatno jeftiniju varijantu.

Vojislav Vuletić, generalni sekretar Udruženja za gas Srbije, naglašava za Danas da su toplotne pumpe prilično skupe te da su praktične samo za bogatije građane dok se podno grejanje isplati samo kod novogradnje.

- Zagrevanje stanova pomoću toplotnih pumpi je veoma učinkovito, ali problem predstavlja visoka cena opreme koju treba instalirati kako bi se stanovi ili kuće zagrevali na taj način. Podno grejanje je već dostupnije širem sloju potrošača međutim isplati se samo u slučaju da se ugradi u nove kuće. Ako je reč o objektima koji su već podignuti, to košta papreno mnogo. Potrebno je skinuti postojeći parket i izgraditi ispod kuće potrebnu infrastrukturu, to jest čitav niz cevi, što znatno povećava troškove - navodi naš sagovornik.

Prema njegovim rečima, s obzirom na visinu životnog standarda u Srbiji potrošačima koji nemaju centralno grejanje daleko se više isplati da se greju na pelet a tamo gde postoji distributivna mreža da se za te potrebe snabdevaju gasom.

- Pelet je veoma praktičan način za zagrevanje stanova, može da koristi postojeće peći, a njegova cena je takva da je dostupna potrošačima. Pri tome reč je i o obnovljivom izvoru energije, što mu posebno daje na vrednosti jer se u Srbiji sve više insistira na korišćenju takvih izvora - ističe Vuletić. On dodaje da je zagrevanje domaćinstva

■ **Cena toplotnih pumpi kreće se od 2.000 do 9.000 evra**

■ **Za instalaciju podnog grejanja treba od 15 do 40 evra po kvadratnom metru**

Foto: EPA PATRICK SEEGER

va na gas ipak najjeftinije i najpraktičnije rešenje za potrošače od svih pomenutih.

- Pored toga što nudi komfor i što je jeftino, korišćenje gasa nudi mogućnost i da se pored zagrevanja domaćinstva taj energent koristi i za kuvanje. Problem ipak predstavlja to što ne mogu sva domaćinstva da koriste gas već samo ona koja se nalaze u onim delovima kroz koje prolazi distributivna mreža - kaže Vuletić. Da je korišćenje gasa veoma isplativo pokazuje podatak da troškovi grejanja „plavim energentom“ u ovoj grejnoj sezoni iznose 42.000 dinara i da je jedini povoljniji način zagrevanja domaćinstava korišćenje najjeftinijeg drveta.

Ona domaćinstva koja se greju na pelet u ovoj grejnoj sezoni su za te svrhe izdvojila 66.000 dinara. Stručna javnost smatra da su cene tog ogreva neopravdano visoke. Naime, trgovci iskorišćavaju činjenicu da je velika potražnja za peletom, ali s obzirom da se pelet dobija iz biomase kojom je Srbija bogata cene tog ogreva bi svakako trebalo da budu značajno niže nego što su sada.

S druge strane, toplotne pumpe se pak, kažu upućeni, odlikuju vrhunskim kvalitetom i omogućavaju iskorišćavanje besplatnog toplotnog potencijala iz zemlje, vazduha i podzemnih voda. Cene toplotnih pumpi se kreću u rasponu od dve do skoro devet hiljada evra.

- Ono što vam toplotna pumpa omogućava pored fantastičnog komfora i efikasnog grejanja jeste i izuzetna ušteda energije. Jednostavno rečeno, za razliku od svakog drugog uređaja za grejanje, kod koga morate da platite mnogo više energije nego što iskoristite, kod toplotne pumpe je to suprotno. Naprotiv, višestruko više dobijete energije nego što platite - kaže za Danas Čedomir Lazarević, inženjer prodaje u kompaniji Vizman. On dodaje da kada govorimo o troškovima jednog sistema grejanja uvek treba razmisliti da li želimo da prođemo bolje investiciono ili eksploataciono.

- Investiciono gledano toplotna pumpa zahteva izvesno ulaganje, međutim u eksploatacionom smislu toplotna pumpa je najbolje rešenje. Danas je cena toplotne pumpe prihvatljivija nego ranijih godina, pa se iz tog razloga sve više ljudi odlučuje za prelazak na ovakav sistem grejanja - navodi Lazarević.

Cene toplotnih pumpi vazduh/voda se kreću od 3.500 evra, a najprodavaniji modeli imaju snagu od osam kilovata i koštaju oko 4.000 evra, dok pumpe snage 16 kilovata koštaju više od 8.000 evra. Zbog visine početne investicije ova kva oprema se uglavnom nabavlja na kredit, a proizvođači neretko imaju ugovore sa pojedinim bankama, tako da se zajam može dobiti pod povoljnijim uslovima.

Kada je pak reč o podnom grejanju, upućeni tvrde da je njegova osnovna prednost u odnosu na centralno što je za odvijanje procesa potrebna daleko niža temperatura vode. Cene podnog grejanja kreću se u rasponu od 15 do 40 evra po kvadratnom metru. Koliko će ugradnja podnog grejanja koštati zavisi i od podloge koja se koristi, tipa cevi i još nekih drugih faktora.

G. Vlaović

Kreditni međunarodnih finansijskih institucija za manju potrošnju energije

Kreditiranje energetske efikasnosti nikad jeftinije

Stavljanje fasade, zamena stolarije ili kupovina novog kotla za grejanje je značajna investicija za svako domaćinstvo, ali je opšti pad kamatnih stopa na kredite poslednjih godina učinio da se ova kva ulaganja brzo isplate. Na primer, procenjuje se da se potrošnja energije za grejanje i hlađenje može prepoloviti stavljanjem termoizolacije na kuću ili zgradu. Takođe, zamenom stare i loše stolarije novom mogu se smanjiti toplotni gubici za više od 40 odsto.

smislu, ali ne treba zanemariti ni direktan uticaj na očuvanje životne sredine. Najčešće se kreditira nabavka PVC stolarije, izolacionih materijala, toplotnih pumpi i kotlova nove generacije, a sve češće i solarnih panela.

U Prokredit banci moguće je konkurisati za zeleni investicioni kredit za unapređenje energetske efikasnosti domaćinstva u dinarima i sa fiksnom kamatnom stopom. Iznos ovih kredita je od 1,2 miliona do 3,6 miliona dinara, a fiksna nominalna kamatna stopa je de-

standardnih stambenih kredita. U Kreditu agrikol banci ističu da je najveće interesovanje za besamatne kredite koji su dostupni u saradnji sa njihovim partnerima, uglavnom proizvođačima ili prodavcima materijala i opreme. Ovi krediti su bez kamate, bez troška obrade uz fiksne mesečne rate u dinarima ili indeksirani u evrima.

U Halk banci koja učestvuje u kreditnoj liniji nemačke KfW banke moguće je dobiti zajam indeksiran u evrima sa rokom dospelosti do 84 meseca. Neophodno je učešće do 30 odsto iznosa investicije (odnosno vrednosti profakture). Kamatna stopa je 5,7 odsto plus šestomesečni euribor koji je trenutno negativan, pa je u ovom trenutku krajnja nominalna kamatna stopa 5,47 odsto. Prilikom odobravanja kredita plaća se i naknada za obradu kredita od 1,5 odsto.

Za kreditiranje privrede, posebno malih i srednjih preduzeća u domenu energetske efikasnosti, domaće poslovne banke uglavnom koriste kreditne linije međunarodnih finansijskih institucija poput nemačke razvojne banke KfW koja je odobrila kreditnu liniju za poljoprivredu i energetske efikasnosti od 100 miliona evra. U decembru 2017. godine Svetska banka je odobrila takođe 100 miliona evra za infrastrukturu i energetske efikasnosti u zgradarstvu, pre svega javnih zgrada.

Takođe je aktuelna kreditna linija Evropske banke za rekonstrukciju razvoj (EBRD).

Foto: EPA MIKE NELSON

Za ove kredite firme uglavnom moraju ispuniti uslove kao što je određen procenat uštede energije koji donosi finansirani projekat, zatim određen broj ušteđenih kilovat-sati na godišnjem nivou. Takođe, računa se i smanjenje emisije ugljen-dioksida, kao i procena novčane uštede koji bi projekat trebalo da donese na godišnjem nivou.

Kako objašnjavaju u Prokreditu banka finansira energetske efikasne projekte kao što su nabavka energetske efikasne proizvodne mašine, izolacija objekata i stolarija, oprema za grejanje i hlađenje (kotlovi, toplotne pumpe, sistemi za klimatizaciju...), osvetljenje objekta, elektro-motori, pumpe, frekventni regulatori, tehnologije koje koriste obno-

vljive izvore energije (solarni sistemi, kotlovi na biomasu...), energetska poljoprivredna mehanizacija (kombajni, traktori i ostale samohodne mašine), nestandardne tehnologije (čileri, kancelarijska i ostala oprema), organska proizvodnja i upravljanje otpadom. Kamatna stopa se kreće od 3,9 odsto plus šestomesečni euribor (koji je u ovom trenutku na -0,27 odsto) sa rokom do 120 meseci.

Komercijalna banka daje kredite iz kreditne linije EBRD-a za finansiranje investicionih projekata koji doprinose poboljšanju energetske performansi. Maksimalni iznos kredita je dva miliona evra, sa rokom otplate do 60 meseci i mogućim početkom od 12 meseci.

M. Obradović

■ **Najčešće se kreditira nabavka PVC stolarije, izolacionih materijala, toplotnih pumpi i kotlova nove generacije, a sve češće i solarnih panela**

■ **U Prokredit banci moguće je konkurisati za zeleni investicioni kredit za unapređenje energetske efikasnosti domaćinstva u iznosu od 1,2 miliona do 3,6 miliona dinara**

■ **Halk banka i Kredi agrikol takođe nude namenske zajmove građanima**

Krajnji cilj ulaganja u energetske efikasnosti je svesti potrošnju energije na minimum, a pri tome ne narušiti nivo komfora već zadržati ili čak povećati udobnost. Rezultat povećane efikasnosti su značajne uštede u finansijskom

vet odsto. Naknada za obradu kredita je jedan odsto iznosa kredita, a kredit se odobrava bez učešća ili depozita.

Prokredit ima i stambene kredite namenjene kupovini energetske efikasne stanova, sa povoljnijim uslovima od